

Hvordan støtter vi vores børns fjernundervisning- og læring, mens vi arbejder?

Det er skolens ansvar at give dit barn undervisning, men du har som forælder en afgørende rolle i forhold til dit barns skolegang særligt i denne tid. I en tid, hvor vi skal have både arbejde og skolegang til at fungere hjemmefra, skal I støtte jeres børns læring på en anden måde end hvad I er vant til. Det er ikke optimalt, og det lægger et stort pres på mange forældre. Men skoledagen behøver ikke at se ud som den plejer. Jeres børn lærer af meget andet end grammatik- og matematikopgaver.

Derfor ro på. I når, det I når, tag det roligt, det er ikke nu, at børnene skal lære en masse nyt stof. De skal primært repetere det de har lært, og det kan I gøre sammen på mange måder.

Sørg for struktur, men skab samtidigt huller i skemaet, med pauser i løbet af dagen for børnene, men også pauser hvor I kan få rum til at løse jeres opgaver. Få børnenes og lærernes hjælp til at finde ud af, hvad dine børn faktisk kan arbejde selvstændigt med og sæt tid på fordybelsestiden.

I denne artikel kan I finde inspiration til, hvad I kan gøre som forælder for at skabe rammer for hjemmeundervisning og arbejde, men råd til hvordan I kan skabe rum for refleksion, motivation og støtte jeres børns læring i denne tid. Artiklen kommer med bud på, hvordan I på en gang kan støtte både børnenes læring og få lidt mere plads til at arbejde.

Læring i hverdagssituationer

- Der er læring i mange af hverdagens gøremål, som ikke nødvendigvis ligger mellem 8:00-15:00. Børnene kan være med i køkkenet (hakke, snitte, skære), støvsuge, vaske gulv. I kan skrive indkøbslisten sammen (også selvom I handler online), og finde ud af hvad det koster, vejer, fylder, hvor det produceres, hvordan og hvordan det staves m.v.
- De små børn skal lege mere – det kan være sanglege, skrive med kridt udendørs, tegne, lave tegneserier, gode lærings-Apps. Også noget af det kan ske uden for den almindelige skoletid og noget som en del af de mere praktiske hverdagsaktiviteter. Tal om, antal, former, farver med de mindste børn eller gå på opdagelse og vær nysgerrige sammen med de lidt ældre børn. Spil også gerne analoge spil.
- Understøt dine børns refleksion. Det vigtigt, at du stiller åbne spørgsmål og giver dine børn tid til at reflektere og svare. Åbne spørgsmål kan være hvorfor tror du, at flyvemaskiner kan flyve? Hvorfor tror du sneglen har slim? Hvordan kunne vi regne ud hvor mange græsstrå der er på fodboldbanen eller antallet blade på træerne? Giv dine børn tid til at reflektere. Meget gerne spørgsmål som der ikke er et rigtigt svar på men giver mulighed for at tænke i forskellige måder at komme frem til resultaterne på. Find et passende udfordringsniveau, men mange også små børn kan godt lide store spørgsmål, hvor de kan bruge fantasien.
- Se fx Ultrant sammen med dine børn, og drøft det I har set. På den måde kan I også få talt om situationen omkring Corona på en god måde.
- Brug jeres modersmål. Taler I et andet sprog end dansk derhjemme, så brug det. Brug jeres modersmål. Jo mere dine børn kan på deres modersmål, des lettere bliver det for eleven at lære dansk.

Hvordan understøtter du dine børns skolearbejde

- Hjælp børnene med at få en struktur på dagen (stå op på nogenlunde samme tid som I plejer, arbejdstid, mad, frikvarter, arbejde, mad, i seng til normal tid). Det kan være at I starter dagen med at synge med på 'Danmark synger' hver morgen 9.05 på DR, lave morgengymnastik, ændre rammerne ved at rykke til et andet rum eller lignende.
- Skab overblik over dagen og de opgaver dine børn skal arbejde med. Når dagen starter kan det være en god idé at tale dagens indhold igennem. Sørg for at dine børn ved hvad de skal arbejde med. Hjælp dine børn med at få overblik over dagens skolearbejde og pauser. Gør eventuelt dagens plan visuel og synlig. Det kan ske ved at dine børn tegner eller skriver, hvad der skal ske i løbet af dagen, og I hænger det op på væggen evt. i form af en tjekliste.
- Nogle børn har behov for en struktureret arbejdsplads, mens andre børn fint kan klare at arbejde i sofaen eller i sengen. Overvej hvad du tror er bedst for dine børn og jeres muligheder.
- Børn kan ikke koncentrere sig lang tid ad gangen. Tænk i arbejds-sessioner af 20 minutter ad gangen. 20 minutters arbejde 10 minutters pause. Sæt et æggeur. Det kan evt. støtte processen, at alle i familien har det samme ur... nu arbejder vi/leger stille i 20 minutter, og så laver vi noget sammen i 10 minutter m.v. Hvis det er for lang tid så start måske med 10 minutter og øg tiden.
- Checklister. Afhængig af, hvor gamle dine børn er, kan I lave en checkliste med de opgaver børnene skal igennem i løbet af dagen, og derigennem selv lade børnene strukturere, hvornår de skal løses. Det kan eksempelvis være 3*20 minutters læsning, 2* 20 minutters matematikarbejde osv. Vælg også sammen med dine børn nogle aktiviteter børnene kan arbejde med selv, det kan være opgaver på matematikfessor (alternativt Campmat), GrammaTip, læsning, opgaver i bøgerne, kopiark. For de helt små kan det være, at tegne matematiske figurer, tegneserier eller lignende. Skrive gækkebreve. Lave tegninger eller postkort til venner og lærere. Hvis børnene ikke selv kan komme i tanke om noget, så spørg evt. din børns lærere, om de kan foreslå noget. Det kan også være det kan hjælpe andre forældre. Med tjeklisten kan du give dine børn medbestemmelse i dagens opgaver. De er med til at sammensætte tjeklisten og kan løse opgaverne i den rækkefølge de finder bedst, det kan styrke dine børns motivation.
- Hvis I har flere børn, så lad de store hjælpe de små, og de små hjælpe de store. I nogen skoler har man en regel om at man spørger sidemanden inden man spørger læreren. Lav evt. en regel om at de mindre spørger de større. Større kan evt. læse for mindre søskende.
 - Læs sammen, læs alene
 - kig på billeder og tal sammen
- Man må stadig gerne ringe til bedsteforældrene. Så tænk på om der er steder, hvor bedsteforældre eller andre kan være behjælpelige over messenger, facetime, skype. Børnene er nok mere vant til at bruge disse medier end bedsteforældrene, men måske kan I evt. aftale med bedsteforældrene, at børnene ringer til dem, hvis børnene har brug for hjælp. Eller bare til en snak evt. på kritiske tidspunkter.

- Lav rigeligt med pauser, og sørg for at børnene kommer ud, mange lærere har også lagt opgaver op, som sagtens kan løses ude. Læg gerne pauser ind, når du har behov for det i forhold til dit arbejde, hvis børnene ikke har noget de selv kan gå i gang med. Som sagt kan du lægge læringstid ind på andre tidspunkter, når I går ture, laver mad eller andet.
- Børn motiveres forskelligt. Mange børn motiveres af at lave noget sammen med andre elever. Samtidigt begynder børnene også at savne deres venner og det kan opleves meget tæt kun at skulle være sammen med familien hver dag. Også her kan man bruge skype og messenger. Du kan sagtens opfordre børnene til at lave nogle af opgaverne sammen med klassekammeraterne. Eller bare tage en snak. Mange børn gør det af sig selv, men nogle børn har behov for hjælp til at kontakte klassekammerater, og ind i mellem skal lærerne også inddrages i dette arbejde, da det måske skal understøttes af noget fagligt for at blive naturligt.
- Hvis nogle af jeres børn mangler computer, lpad eller andre it-redskaber, så de kan følge undervisningen så kontakt skolen, og hør om de har noget I kan låne. Hvis dette ikke er muligt fordi skolen måske ikke har flere computere, så bed skolen/lærerne om at sende udlevere analoge materialer.
- Hjælp jeres børn med at komme i dialog med lærerne, måske har dine børns lærere lavet et plan for, hvornår han/hun kontakter eleverne, så har børnene måske brug for støtte til at huske tiden. Ellers er det en god ide, at støtte jeres børn til at få kontakt med de forskellige lærere fx via Aula.
- Giv feedback til lærerne i forhold til, hvad der fungerer hjemme hos jer fx fast skema eller opgaver, som kan løses mere fleksibelt i løbet af dagen. Støt også gerne skolen med feedback når I oplever at lærere på skolen anvender didaktisk som gør, at jeres børn er blev klædt godt på til selv at løse de opgaver skolen giver dem.

Pauser

- Lav fælles pauser i løbet af dagen, hvor I gør noget sammen. Spiser sammen, lav korte pauser med bevægelsesaktiviteter (lad evt. børnene planlægge disse), huske at fejre når I har løst dagens opgaver.
- I må stadigvæk gå ud, så gør det;
 - Gå i skoven og tag lidt flora eller fauna med hjem, som børnene kan artsbestemme på computeren eller iPad (bøger, hvis I har det?)
 - Peg nogle ting ud som I ser og tal om, hvem der har lavet dem
 - Når I fx affaldssorterer eller kommer forbi en affaldssorterings-ø, så tal om, hvorfor de tror, vi affaldssortere
 - Tal om vejnavnene, hvorfor hedder de som, de gør? Kan I finde ud af mere?
 - Hvorfor hedder vores by, som den gør?

Der er ikke noget bedre end overraskelser

- De fleste børn elsker overraskelser og at overraske. I en tid som denne kan der være behov for at bringe lidt flere overraskelser ind i hverdagen.

- Giv dine børn til opgave at lave en overraskelseskage eller overraskelses boller
- Lav et teaterstykke (de skal skrive manus, finde tøj) – børn elsker at optræde

Opsamling

- Når dagen er slut - Tal med jeres børn om, hvad de har lært/lavet

Forslag til indhold i bokse: Nedenstående er fra en forskningsrapport der hedder *Læringsmiljø i hjemmet og frivillighed Kortlægning af indsats, der fremmer læringsmiljøet i hjemmet, med henblik på at synliggøre potentialer for en frivillig indsats*. Udarbejdet af VIVE for Dansk Røde Kors i 2018 af Helle Hansen og Anne-Dorthe Hestbæk.

<https://www.vive.dk/media/pure/10878/2299302>

At arbejde med tal, størrelser og mønstre kan nemt integreres i det daglige samspil. Som eksempel herpå finder projekt "Sammen om matematik" (Kaas, Andersen & Frøkjær, 2017), at det ikke er vigtigt, om børnene kan sige en masse tal i sig selv, men at børnene kan bruge tal i en kontekst.

Der kan eksempelvis fokuseres på:

- At børnene kan dække bord til det antal, der skal spise, og at man under borddækningen taler om størrelser, tal og former. Eksempelvis ved at tælle tallerkener og bestik på bordet, snakke om formen og mønstre på tallerkenerne etc.
- At man fx bygger huler eller andet i naturen og samtidig hermed leger med størrelser, former og antal. Eksempelvis ved at børnene skal finde pinde, der er kortere end dem selv, og længere end dem selv, finde et bestemt antal blomster osv. Forældrenes rolle er at følge børnene og hjælpe dem til at løse de problemer, der opstår, besvare deres spørgsmål, give dem udfordringer og ægge deres nysgerrighed til at erfare endnu mere.
- At bruge omgivelserne til at tale om, hvad der er over, under, ved siden af, hvor der er varmt og koldt, og hvor der er firkanter, trekkanter, cylindre osv.
- At arbejde med mønstre og former derhjemme ved at lime blade op på papir, bygge små mennesker og dyr af kartofler og tændstikker, lave perleplader etc. Her kan forældrene understøtte børnene ved at spørge: "Hvad er et mønster?", "Hvor mange perler skal du bruge? I hvilke farver? Hvilke blade passer bedst, når du skal forme dyret?", osv.

I forhold til læsning af bøger er følgende strategier blevet knyttet positivt sammen med sprogtilegnelse (Bleses og Højen, 2015; Bleses et al., 2016; Steiner 2014):

- Forældrene bygger videre på det, barnet fortæller, og udvider det sprogligt ved at tilføje ekstra ord på barnets enkelte ord. Eksempelvis hvis barnet siger 'hund', så udvider forælderen det sprogligt ved at sige, 'Ja, det er en sød hund. Hvilken farve har hunden?'.
- Forældrene gør læsning af bogen relevant for barnets eget liv ved at sammenligne historien med forhold i barnets hverdag, fx hvad hovedpersonen i historien godt kan lide at spise, og hvad barnet godt kan lide at spise, eller hvorfor hovedpersonen ikke kan sove. Denne mekanisme kan bruges strategisk til at få talt om og reflekteret over forhold, som aktuelt er en udfordring for barnet, og som derfor kan være svære at sætte ord på. Her bliver historien et redskab, man kan tale ud fra og rundt omkring.
- Forældrene understøtter den sproglige udvikling ved at stille spørgsmål til barnet om historien, før, imens og efter de læser (eller ser film). På den måde bliver barnet aktivt inddraget i samtalen om bogen. Ved eksempelvis at spørge, hvad figurerne i bogen gør og tænker, kan forældrene være med til at stimulere barnets evne til at tænke kreativt og abstrakt, og til at reflektere over egen og andres adfærd. Her har man også mulighed for at samtale om noget, man måske ved optager barnet, men hvor man gør det med bogens personer som identifikationsobjekter.